Albansko govoreči priseljenci v Sloveniji

Lea Cahunek, univ. dipl.soc.ped.

lea.cahunek@gmail.com

Projekt “Izzivi medkulturnega sobivanja”

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Migracije

= gibanje z namenom prebivanja ali ostajanja nekje drugje.

- Migracija = emigracija + imigracija
  (odbijanje : privlačevanje)

- Že v preteklosti → danes: zajele ves svet, postale kompleksne in manj obvladljive

- Različne oblike migracij

Migracije v Slovenijo

- Sredina preteklega stoletja
- Ekonomski razlogi
- Postopoma večkulturna slovenska družba – dom, družina
- Konstantni dotok
- Smer poenotenja → obvladljiva celota

Posledice migracij

- Drugačne norme, vrednote in institucije → oteženo vključevanje v nov način življenja
- Neznane situacije, nepoznavanje jezika
- Breznormno stanje
- Integracija : asimilacija

Migranti

Nižji sloji, samski, neporočeni, nacionalno nenavezani, mlajši

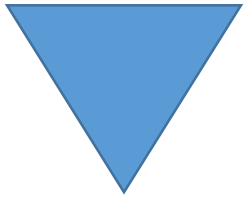

Elitni razred, poročeni, nacionalno orientirani, starejši

- Migracije - izbira za elito in prisila za revne?

Migrant

- Migrant: ambivalenten pomen
- Prizvok strahu, nevarnosti
- izločeni iz določenih poklicev, visokih položajev in funkcij → iskanje socialnih stikov z ljudmi podobne usode.
- V sedemdesetih letih 20. stoletja - polnopravni državljani
- Danes: ničvredni in zaničevani s strani večinskega naroda
- Identiteta migranta v podobi oziroma stereotipu poceni (gradbenega) delavca

Zakaj?

- *pogosto poprimejo za težka dela*
- *slabši začetni položaj → dolgoročno obeleži za tiste, ki opravljajo slabše plačana, umazana in necenjena dela*
- *otežena pot po družbeni lestvici*

Starši migranti in njihovi otroci

- Nekateri otroci migrantov so se v novi državi rodili oziroma se v njo preselili, vendar ne po svoji želji
- V vzgoji otrok priseljencev so prisotni elementi kulture njihovih staršev – kontinuiteta/opustitev?
- Razpetost med dve kulturi

Albanci

- Več teorij o izvoru Albancev
- Demografsko najmlajši in najbolj vitalen evropski narod
- Visoka rodnost
- Kulturno, jezikovno in versko raznolika skupnost
- Evropska in ameriška diaspora
- Jezik - posebna veja, nima sorodnosti z nobeno drugo skupnostjo
- Verska struktura – tri religije

50 km
SERBIA
Ibar
MONTENEGRO
Nitrovica
Pristina
K O S O V O
Presevo
ALBANIA
Ethnic-Albanian majority population
Parts of Kosovo with Serb majority population
Skopje
M A C E D O N I A

Albanci

- Poreklo in jezik
- Značilnosti
- Modifikacija družin
- Občutek pripadnosti izvorni državi

- Odziv → izolacija → ohranjanje jezika in kulture

Niš
Prokuplje
Novi Pazar
SERBIA
SERBIA
MONTENEGRO
ALBANIA
Kukës
Kumanovo
Tetovo
Leposavić (Leposaviq)
Zvečan (Zveçan)
Zubin Potok
Mitovica (Mitrovicë)
Podujevo (Podujevë)
Bradaš
Vučitrn (Vushtrri)
Istok (Istog)
Srbica (Skenderaj)
Đurakovac
Vitomirica
Obilić (Obiliq)
PRIŠTINA (PRISHTINË)
Peć (Pejë)
Klina (Klinë)
Novo Brdo (Novobërdë)
Kosovo Polje (Fushë Kosovë)
Janjevo
Kamenica (Kamenicë)
Dečani (Deçan)
Junik
Mališevo (Malishevë)
Lipljan (Lipjan)
Gjilane (Gjilan)
Orahovac (Rahovec)
Štimlje (Shtime)
Požaranje
Žegra
Đakovica (Gjakovë)
Suva Reka (Suharekë)
Uroševac (Ferizaj)
Grebno
Mušutište
Vitina (Vitia)
Prizren
Štrpce (Shtërpce)
Kačanik (Kaçanik)
Žur
Dragaš (Dragash)
Šar Planina
Mokra Gora
Kosovo
Ibar
Beli Dr.
White Dr.
ezilon.com
KOSOVO
Under transitional administration of the U.N.M.I.K. (United Nations Mission in Kosovo)
0 km 7,5 15 22,5 km
© 2009 Ezilon.com All Right Reserved
2000 m
1500 m
1000 m
500 m
National Capital (565,000 in 2005)
over 100,000
over 50,000
over 20,000
other main city
other city
Chief town of municipality

Vzgojno-izobraževalni sistem na Kosovem

- **neučinkovitost šolskih stavb**
- **slabo pohištvo, druga oprema in neprivlačnost stavb**
- **zastarelo ogrevanje (drva)**
- **slabi higienski minimumi**
- **slabo razvejana mreža šolstva,**
- **večizmenske šole in prepolni razredi**
- **majhen procent vključenosti OPP**

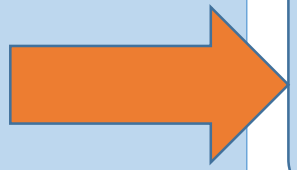

5-letne strategije

Vzgojno-izobraževalni sistem na Kosovem

- Predšolski sistem: malo intervencij, samo v mestih, nizko število vpisanih, cena
- OŠ: normativi, izmene, opremljenost
- OŠ za otroke s posebnimi potrebami
- SŠ

Ugotovitve in cilji strategij

- Povečati število učiteljev
- Zaposlovati mlajše učitelje in učitelje s primerno izobrazbo
- Povečati vključenost v izobraževanje, zmanjšati osip
- Ukiniti fizično kaznovanje
- Zaposlovati svetovalne delavce
- Prenoviti šole
- Integrirati skupino RAE

Učenje drugega jezika

- Konverzacijska in akademska stopnja
- J1 : J2 : TJ
- Učenje J2

Hvala za vašo pozornost.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezivne politike v obdobju 2014-2020.

Uprizoritev dvojezične slovensko-albanske pravljice v vrtcu kot primer dela z učenko tutorko

Špela Sušanj, OŠ M. Štrukelj Nova Gorica

Kranj, 30. 5. 2017

Projekt "Izzivi medkulturnega sobivanja"

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

1. Izkušnja
2. Analiza

1. IZKUŠNJA

- Ogled posnetka:

1. IZKUŠNJA

- <u>Občutki ob gledanju in poslušanju:</u>
- „Ne razumem.“
- Negotovost
- Zmedenost
- Nelagodnost

=

RAZLOGI ZA NEMIR V SKUPINI

2. ANALIZA: cilji

- <u>Delo z učenko tutorko:</u>
- Prostovoljstvo
- Občutek uporabnosti
- Dvig samopodobe
- Praksa pri delu z otroki – želi postati vzgojiteljica
- Motivacija za šolsko delo – izboljšanje šol. uspeha

- <u>Delo z otroki v vrtcu:</u>
- (alb): prijetna izkušnja poslušanja maternega jezika izven domačih zidov in situacij,
- (slo): empatija – otroci na svoji koži občutijo nemoč ob nerazumevanju jezika okolja,
- (slo): otroke skušamo naučiti 8 albanskih besed, da sami izkusijo zahtevnost in težo pogosto slišanih besed: „Naj se naučijo slovensko, če živijo v Sloveniji.“
- Za vse otroke zabava in razvedrilo.

- <u>Delo z vzgojitelji:</u>
- Predstavitev vzorčne ure – načina učenja otrok priseljencev slovenskega besedišča.
- Pomen izbire prave zgodbe – sporazumevalni vzorci naj se ponavljajo, da otrok večkrat sliši isto frazo.
- Pomen „plastičnega“ prikaza – lutke, slike.
- Aktivno sodelovanje otrok.

Izjave vzgojiteljic:

- „Prav nič ne razumem.“
- „Ni podobno nobenemu jeziku, ki ga poznam.“
- „Desetkrat mi lahko ponovi besedo, še vedno si je ne bom zapomnila.“

- „Ubogi otroci, mi si sploh ne predstavljamo.“

Fotogalerija:

Hvala za vašo pozornost.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezivne politike v obdobju 2014-2020.